

27.1.2015

Akp/4

Päätöshistoria

Liikennelaitos -liikelaitos (HKL) HKL-Infrapalvelut 23.10.2014

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt HKL:ltä kannanottoa koskien asemakaavan muutosta Katajanokan makasiinien alueella. Suunnittelualue sijaitsee Katajanokan eteläisen rannan tuntumassa, matkustajaliikennesataman läheisyydessä. Hanke sijoittuu usean korttelin alueelle. Asemakaavan muutos koskee aluetta, jota rajaavat pääosin Satamakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu ja Katajanokanlaituri. Asemakaavan muutos mahdollistaa maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisen Katajanokalle. Kaavamuutos ei toteutuessaan vaikuta maanpäällisten kiinteistöjen asemakaavatilanteeseen, lukuun ottamatta pysäköintilaitoksen sisään- ja ulosajoramppeja ja muita pysty-yhteyksiä, joiden sijainnit määritellään kaavatyön edetessä.

Suunnittelualueen reunalla (Kanavakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu) kulkee raitiotielinja. Suunnittelualueen pohjoisreunalle sijoittuu maanalaiseen yleiskaavaan merkitty metrolinjan suunnitelmavaraus.

Kallioparkin rakentamisen aikaisissa liikennejärjestelyissä tulee huomioida raitiovaunuliikenteen esteetön liikennöinti. Ajoneuvoliikenteen sisään- ja ulostuloramppeiden sijoittamisessa huomioitava, että tarpeettomia ruuhkia ei synny katualueelle, jossa on raitiotielinjasto. Yleiskaavaan merkitty metrolinjan vaatima tila on huomioitava Kallioparkin suunnittelussa yleiskaavan mukaisesti. Kulkuyhteydet maanalaisesta pysäköintilaitoksesta mahdollisesti myöhemmin toteutettavalle metroasemalle tulee ottaa huomioon suunnittelun tässä vaiheessa.

Lisätiedot

Jaakko Laurila, projekti-insinööri, puhelin: 310 22691
jaakko.laurila(a)hel.fi

Kaupunginmuseo Kulttuuriympäristöyksikkö 1.10.2014

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseon lausuntoa Katajanokalle, Katajanokanlaiturin pohjoispuolelle suunnitellun maanalaisen pysäköintilaitoksen asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo on tutustunut kaavan valmistelumateriaaliin. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Katajanokan maanalaista pysäköintilaitosta suunnitellaan alueelle, joka rajautuu pääosin Satamakatuun, Kruunuvuorenkatuun, Mastokatuun ja Katajanokanlaituriin. Asemakaavan muutos koskee pääosin alueen maanalaista osaa, mutta pysäköintilaitoksesta maan päälle johtavat kulkureitit ja niihin liittyvät rakennukset tulevat näkymään myös kaupunkitilassa ja rakennetussa ympäristössä. Suunnittelualue kuuluu Museoviraston inventoinnissa valtakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi (RKY 2009) arvotettuun kokonaisuuteen Katajanokan vanha osa. Osana valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita kyseinen kulttuuriympäristöinventointi osaltaan ohjaa alueen kaavoitusta ja käyttöä. Lisäksi alue sijaitsee voimassa olevassa yleiskaavassa kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäväksi määritellyllä alueella, jota tulee kehittää siten, että sen arvot ja ominaisuudet säilyvät.

Esillä olevan pysäköintilaitoksen näkyvimmit kaupunkitilaan vaikuttavat muutokset liittyvät pysäköintilaitokseen ja sieltä pois johtaviin ajoramppeihin ja jalankulkijoiden poistumisreitteihin ja ilmanvaihtoon liittyviin pystykuiluihin. Alustavan suunnitelman mukaan sisäänajo halliin samoin kuin poistuminen sieltä tapahtuisi Kanavakatuun liittyvältä rampilta, joka sijoittuisi Elokuvasäätiön rakennuksen takana olevalle, toistaiseksi paikoituskäytössä olevalle aukiolle. Tontille ja siten ajotunnelin päälle on tarkoitus tulevaisuudessa toteuttaa rakennus, jonka julkisivun osaksi rampin suuaukko muodostuisi.

Jalankulkijoiden käyttöön tarkoitetuista, portaat ja hissit käsittävistä pysty-yhteyksistä toinen sijoittuisi pysäköintilaitoksen luoteispäähän Ulkoasianministeriön ja Satamakadun väliselle pienelle katuaukiolle. Toista, pysäköintilaitoksen kaakkoispäädystä nousevaa pysty-yhteyttä tutkitaan sijoitettavaksi joko edellä mainitulle Elokuvasäätiön takana sijaitsevalle aukiolle tai vaihtoehtoisesti Wanhan Sataman sisätiloihin. Maan päällä näkyviä rakenteita tulisivat olemaan myös pysäköintilaitoksen ilmanvaihtoon liittyvät pystykanavat. Laitoksen luoteispäädyn ilmanvaihtokanavat sijoittuisivat Ulkoasianministeriön päätyyn esitettyyn jalankulkijoiden poistumisyhteyteen. Laitoksen toisen pään ilmanvaihtokanavien ulostuloreittiä ei suunnitelmassa ole suoraan osoitettu. Pysäköintilaitoksen tekniset tilat, kuten ilmanvaihtokonehuoneet on esitetty sijoitettavaksi hallin kumpaankin

27.1.2015

---

päähän, joten ilmanvaihtoon liittyvät pystykuilut sijoittuisivat hallin kaakkoispäädyn lähetyville. Edellä mainittujen pysty-yhteyksien lisäksi asemakaavan muutoksella on tarkoitus mahdollistaa pysäköintilaitoksen lähellä sijaitsevien kiinteistöjen liittyminen rakennuksen sisäisellä kuilulla suoraan pysäköintilaitokseen.

Kaupunginmuseo katsoo, että pysäköintilaitoksen aiheuttamien muutosten sopivuus olemassa olevaan kaupunkitilaan ja –rakenteeseen tulee varmistaa riittävin kaavamääräyksin. Uusien rakennelmien paikat tulee tutkia tarkkaan ja myös suunnittelun ja toteutuksen laatuun tulee panostaa. Sisään-/ulosajorampin paikka nykyisin lähes rakentamattomalla aukiolla Elokuvasäätiön takana on kaupunginmuseon näkemyksen mukaan mahdollinen ja jäänee melko vähän kaupunkitilassa näkyväksi, kunhan uudisrakennus aukiolle aikanaan rakennetaan. Myös jalankulun pysty-yhteyden paikaksi esillä olevaa Ulkoasianministeriön viereistä aukiota kaupunginmuseo pitää periaatteessa mahdollisena. Rakennuksen koko tulee minimoida ja se tulee ilmeeltään ja materiaaleiltaan sopeuttaa ympäristöönsä niin, ettei siitä tule huomattavan hallitsevaa aihetta.

Toisen jalankulun pysty-yhteyden sijoituspaikkaa vielä tutkitaan. Kaupunginmuseon näkemyksen mukaan pysty-yhteyden sijoittaminen Wanhan Sataman sisätiloihin olisi haastavaa. Arkkitehti Elia Heikelin suunnittelemat, vuosina 1897-1899 valmistuneet tiilimakasiinit yhdistettiin Laukkasaarenkadun kattaneella lasikatolla ja muutettiin näyttely- ja myymälätilaksi vuonna 1986 Arkkitehtitoimisto Heikkilä & Kauppinen Oy:n laatimien suunnitelmien mukaan. Vuonna 1995 tämä kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus suojeltiin asemakaavassa sr-1-merkinnällä: ”Suojeltava rakennus. Rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennus, jota ei saa purkaa, eikä siinä saa suorittaa sellaisia lisärakentamis- tai muutostöitä, jotka tarvelevät julkisivujen tai vesikaton rakennustaiteellista tai kulttuurihistoriallista tyyliä. Vanhojen tiilirakennusten kantavia rakenteita ei saa purkaa.” Rakennuksen perustuksena toimivat kivilatomukset ulottuvat luonnonkivisokkeleita ja niiltä kohoavia seinien tiilimuureja ulommas, mikä tulee ottaa huomioon mahdollisen pysty-yhteyden sijoitusta suunniteltaessa. Myös rakennuksen kantavat puupilarit sijaitsevat melko tiheästi, minkä vuoksi ylöstuloreittien sijoittaminen niiden väliin olisi vaikeaa. Tämän suojellun rakennuksen säilymisen kannalta varmempi ratkaisu olisikin sijoittaa pysäköintilaitoksen kaakkoispäädyn pysty-yhteys toisena vaihtoehtona olevalle Elokuvasäätiön takana sijaitsevalle aukiolle. Wanhan Sataman päätyihin Pikku Satamakadun tai Mastokadun puoleiseen katutilaan pysty-yhteyteen liittyviä rakennelmia ei tule sijoittaa. Asemakaavan muutoksella ja sen mahdollistaman pysäköintilaitoksen rakentamisella ei saa vaarantaa

---

27.1.2015

Akp/4

Wanhan Sataman kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kokonaisuuden säilymistä niin rakenteiltaan kuin kaupunkikuvalliselta merkitykseltään.

Kaupunginmuseo esittää, että ennen kaavaehdotusta kaupunginmuseon kanssa neuvotellaan pysty-yhteyksien sijoituspaikoista ja niille asetettavista tavoitteista myös kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön vaalimisen näkökulmasta.

Lisätiedot

Anne Salminen, tutkija, puhelin: +358931036501
anne.salminen(a)hel.fi

Kiinteistövirasto Geotekninen osasto 30.9.2014

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Kiinteistöviraston geotekninen osasto pitää asemakaavan muutoksen mahdollistavan Katajanokan pysäköintilaitoksen rakentamista kannatettavana.

Suunnittelussa tulee tämänhetkisen käsityksen mukaan ottaa huomioon tulvakorkeus +3,3 (N2000).

Asemakaavamuutoksen pohjana oleva suunnitelma sisältää yhden ajotunnelin. Osasto näkisi myönteisenä lisäksi toisen, luoteeseen sijoittuvan ajotunnelin kannatettavana, mikäli se hankkeen reunaehtojen kannalta vain on mahdollista.

Lisätiedot

Pekka Holopainen, apulaisosastopäällikkö, puhelin: 310 37826
pekka.holopainen(a)hel.fi

Rakennusvirasto 26.9.2014

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Taustaa

Kaupunkisuunnitteluvirastossa valmistellaan asemakaavan muutosta Katajanokan makasiinien alueelle. Suunnittelualue sijaitsee Katajanokan eteläisen rannan tuntumassa, matkustajaliikennesataman läheisyydessä. Hanke sijoittuu usean korttelin alueelle. Asemakaavan muutos koskee aluetta, jota rajaavat pääosin Satamakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu ja Katajanokanlaituri. Asemakaavan muutos mahdollistaa maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisen Katajanokalle. Kaavamuutos ei toteutuessaan vaikuta maanpäällisten kiinteistöjen asemakaavatilanteeseen, lukuun ottamatta

---

27.1.2015

Akp/4

---

pysäköintilaitoksen sisään- ja ulosajoramppeja ja muita pysty-yhteyksiä, joiden sijainnit määritellään kaavatyön edetessä.

Kannanotto

Maanalainen pysäköintitila helpottaa keskustan pysäköintiä. Suunnittelussa tulee huomioida uuden pysäköintitilan vaikutukset liikennemääriin ja liikennejärjestelyihin. Matkustajasataman liikenne tulee huomioida liikennejärjestelyjä suunniteltaessa. Rakentamisen aikaiset liikennejärjestelyt tulee suunnitella jo kaavavaiheessa. Matkustajasataman liikenne tulee ohjata pois asuntokaduilta.

Alueen pysäköintipaikkojen siirtyessä pääsääntöisesti maan alle, on mahdollista suunnitella alueen katutiloja osittain uudelleen ja osoittaa mahdollisesti nykyisiä pysäköintitontteja ja -alueita muuhun käyttöön.

Maanalaiseen rakentamiseen liittyy aina myös maanpäällisiä rakenteita. Katajanokka on vanhaa kaupunginosa ja sen katutilat ovat maisemakuvassa merkittäviä. Katutiloihin tai puistoihin ei tule sijoittaa rakenteita, jotka heikentävät viihtyvyyttä tai ovat ympäristönsä sopimattomia. Sisäänajorampit tulee sijoittaa ensisijaisesti tonttialueille. Sisäänajoramppien suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota niiden maisemavaikutusten lieventämiseksi.

Katajanokan maaperän rakennettavuus on osin huono. Maaperän rakennettavuus ja maanalaisten tilojen rakentamisen vaikutukset olemassa olevaan kaupunkirakenteeseen tulee selvittää asemakaavan laadinnan yhteydessä.

Suunnittelualueella sijaitsee kattava kunnallistekninen verkosto. Pysäköintitilan rakentamisesta johtuvat johtosiirtotarpeet tulee suunnitella jo kaavoitusvaiheessa. Laaja pysäköintitila sijoittuu usean toimijan hallinnoimalle alueelle. Myös hallintokuntarajapinnoissa vaihtuvat vastuut tulee sopia jo kaavamuutosvaiheessa.

Lisätiedot

Anu Kiiskinen, aluesuunnittelija, eteläinen suurpiiri, puhelin: 310 38419
anu.kiiskinen(a)hel.fi
Anni Tirri, suunnitteluinsinööri, puhelin: 310 38335
anni.tirri(a)hel.fi

Pelastuskomentaja 16.09.2014 § 37

HEL 2011-010484 T 10 03 03

Päätös

27.1.2015

Akp/4

Kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt 3.10.2014 mennessä pelastuslaitoksen mielipidettä maanalaisen pysäköintilaitoksen rakentamisesta Katajanokan makasiinien alueelle. Asemakaavan muutos koskee aluetta, jota rajaavat pääosin Satamakatu, Kruunuvuorenkatu, Mastokatu ja Katajanokanlaituri.

Pysäköintilaitokseen tulee sijoittaa kolmas pysty-yhteys laitoksen keskivaiheille pelastushenkilöstön toimintaedellytysten ja laitoksen poistumisturvallisuuden toteutumisen varmistamiseksi.

Pysäköintilaitoksen tulvasuojausjärjestelyjen toimivuus nopeasti etenevässä tulvatilanteessa on varmistettava.

Pysäköintilaitoksen koon ja syvälle maan alle sijoittamisen ja saavutettavuuden vuoksi kantavien rakenteiden tulee olla luokkaa R120.

Pelastuslaitoksella ei ole muuta huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Pekka Ronkainen, vanhempi palotarkastaja, puhelin: 31031238
pekka.ronkainen(a)hel.fi
